

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЇ КАРПАТ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

НАУКОВІ ОСНОВИ
ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОТИЧНОЇ
РІЗНОМАНІТНОСТІ

Матеріали дев'ятої наукової
конференції молодих учених
(Львів, 1-2 жовтня 2009)

Львів – 2009

О. В. КУСЬНЕЖ, І. В. ДИКИЙ

ФАУНА РУКОКРИЛИХ МЕДОВОЇ ПЕЧЕРИ

Львівський національний університет імені І. Франка, м. Львів
e-mail: kusnerza@mail.ru

Видовий склад і чисельність кажанів у печерах залежить від сезону, морфології та мікроклімату сховищ. Спостереження кажанів у печерах можливі, насамперед, у зимовий час, коли тварини перебувають у стані гібернації. Кажани постійно змінюють свої сідала і переміщуються в холодні періоди зими у віддалені ділянки печер, оскільки сезонні зміни клімату впливають і на мікроклімат печери, насамперед, її вхідну частину.

Медова печера сформована в тортонських пісковиках і розташована на пд.-сх. околиці м. Львова, на межі лісопаркового масиву. Координати входу: N 49°49'16,3", E 24°05'23,6". Загальна довжина ходів становить приблизно 56 м, середня висота – 4,5 м, середня ширина – 8,5 м (Тимчишин та ін, 1967; Башта та ін., 2004). За рахунок великого входу температура в першій залі майже не відрізняється від зовнішньої температури, у другій залі вона не опускається нижче -4°C, у третій – нижче +3°C.

Загалом фауна кажанів Медової печери налічує дев'ять видів: широковух європейський (*Barbastella barbastellus* Schreber, 1774), вухань звичайний (*Plecotus auritus* Linnaeus, 1758), нічниця велика (*Myotis myotis* Borkhausen, 1797), нічниця водяна (*Myotis daubentoni* Kuhl, 1819), нічниця війчаста (*Myotis nattereri* Kuhl 1817), нічниця довговуха (*Myotis bechsteinii* Kuhl, 1817), нічниця гостровуха (*Myotis blythii* Tomes, 1857), кажан пізній (*Eptesicus serotinus* Schreber, 1774), вухань австрійський (*Plecotus austriacus* Fischer, 1829; Татаринов, 1956; Дикий та ін., 1998; Загороднюк та ін., 2004; Дикий, Кусьнеж, Мисюк, 2007).

Печеру досліджували від 2007 до 2009 рр. Траплялися такі види кажанів: широковух європейський, вухань звичайний, нічниця велика, нічниця водяна, нічниця війчаста. Нічниця війчаста, нічниця довговуха, нічниця гостровуха, кажан пізній, вухань австрійський під час досліджень не виявлені, що може свідчити про зменшення видового різноманіття зимуючих видів. Широковух європейський, що занесений до Червоної книги України (III категорія; ЧКУ, 1994), є звичайним видом печери на зимівлі.

O. KUS'NEZH, I DYKYI

FAUNA OF BATS (CHIROPTERA) OF THE MEDOVA CAVE (LVIV REGION)

Ivan Franco National University of Lviv

Fauna of bats of the Medova cave includes 9 species: *Barbastella barbastellus*, *Plecotus auritus*, *Myotis myotis*, *Myotis daubentoni*, *Myotis nattereri*, *Myotis bechsteinii*, *Myotis blythii*, *Plecotus austriacus*, *Eptesicus serotinus*. The conducted researches can testify to diminishing of specific variety of kinds. *B. barbastellus* is much common and numerous wintering species in the cave.

Т. М. КУЦЕРИБ

ССАВЦІ-ГРУНТОРІЇ ЯК УЧАСНИКИ ГРУНТО-ТВІРНИХ ПРОЦЕСІВ

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів
e-mail: Tkuceryb@rambler.ru

У наш час доведено роль рийної діяльності численних хребетних у формуванні фізико-хімічного режиму ґрунтів. Зміна фізичного середовища едафотопу і хімічних процесів зумовлює значну інтенсифікацію біотичної активності ґрунтів. Рийна діяльність тварин спрямована на створення відповідних умов для свого власного існування, а тим самим, і для існування інших організмів. У зв'язку з цим, останнім часом ґрунтовірна діяльність тварин використовується як індикатор стану екосистеми і як показник складності її організації.

Метою роботи було оцінити діяльність ґрунторіїв і встановити їх значення у ґрунтовірних процесах. Вивчали кротовини крота європейського (*Talpa europaea* L.) та порії кабана дикого (*Sus scrofa* L.) різного віку. Під "одноденними" кротовинами (поріями) розуміємо місце, де з моменту впливу ґрунторія на ґрунт минуло не більше одного дня; "свіжі" кротовини (порії) мають від 1 до 2 років, а "старі" – від 2 до 5 років. Одночасно вивчали ділянки, які не зазнали впливу ґрунторіїв і розташовані в ідентичних умовах. Для дослідження обрано лісові та лучні екосистеми у Старосамбірському районі, що мають різний вік і відрізняються за видами ведення на них господарської діяльності. Умовно їх розділено на "молодий ліс", "старий ліс", "сіножаті", "пасовища", "орні землі".